

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Trnava, okres Třebíč

Trnava 75, 674 01 Třebíč

Identifikátor školy: 600 121 763

Termín konání inspekce: 16., 19. a 20. duben 2004

Čj.:	k4-1090/04-11010
Signatura:	ok4zx109

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v mateřské škole,
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v mateřské škole,
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Trnava, okres Třebíč je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Obec Trnava. Zřizovatel sídlí na adrese Trnava 32, 674 01 Třebíč. Právní subjekt sdružuje základní školu, školní družinu a od 1. ledna 2003 také jednotřídní mateřskou školu s kapacitou 30 dětí a školní jídelnu pro 62 strávníků.

Provoz mateřské školy je od 6:30 do 16 hodin. Spádovou oblast tvoří obce Trnava a Pocoucov. Ve školním roce 2003/2004 je zapsáno celkem 21 dětí ve věku od dvou do sedmi let, z toho dvě k docházce na pět dní v měsíci.

Vzdělávací program mateřské školy Můj rok v mateřské škole od podzimu do jara vychází z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a je doplněn o prvky Kurikula podpory zdraví.

PERSONÁLNÍ PODMÍNYK VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický kolektiv mateřské školy tvoří vedoucí učitelka, kterou ředitelka pověřila vedením této součásti, a učitelka. Obě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci v předškolních zařízeních a mají delší pedagogickou praxi. V Mateřské škole Trnava spolu působí třetí rok. Provozní a úklidové práce zajišťuje školnice. Rozvržení přímé výchovné práce učitelek, ale především délka a rozvrh pracovní doby školnice byly stanoveny v návaznosti na výši finančních prostředků na platy bez ohledu na potřeby provozu předškolního zařízení. Zodpovědný přístup všech pracovníků a jejich ochota se vzájemně zastupovat zajišťují vstřícné prostředí a bezproblémový provoz školy.

Spolupráce základní a mateřské školy je orientována na otázky provozní, materiálně-technické, prezentaci na veřejnosti, organizování společných kulturních a dalších akcí. Organizační zajištění vzdělávacího procesu a provozu vychází z potřeb a podmínek mateřské školy. Zpracované vnitřní normy, tj. organizační, pracovní, provozní, vnitřní a školní řád stanovují pravidla organizace a zajišťují její plynulý provoz. Režim dne respektuje hygienické požadavky na organizaci provozu předškolních zařízení a určuje základní rozvržení výchovně-vzdělávacího procesu.

Kontakt ředitelky základní školy se všemi pracovníky jednotlivých součástí je každodenní. Přenos informací uvnitř mateřské školy je zajišťován převážně okamžitým ústním předáváním aktuálních zpráv a materiálů, jednáním pedagogických rad a provozních porad, které jsou

organizovány společně pro všechny pracovníky celého právního subjektu. Pedagogické rady se konají čtyřikrát až pětkrát ročně. Do jejich programu je zařazována pedagogická problematika, příprava akcí školy a předávání poznatků získaných na vzdělávacích akcích. Vnitřní informační systém je funkční. Důvěrné informace a osobní data jsou dostatečně zajištěna proti zneužití.

Vedoucí učitelka ke svým povinnostem přistupuje velmi zodpovědně a svědomitě, respektuje názory ostatních pracovníků a svým jednáním přispívá k vstřícným vztahům mezi zaměstnanci. Pružně reaguje na nové trendy v předškolní výchově, průběžně se vzdělává a získané poznatky uplatňuje v pedagogické i řídicí práci. Při výběru vzdělávacích akcí jsou většinou zohledňovány aktuální potřeby školy související s probíhající transformací předškolního vzdělávání, ale i vlastní zájmové zaměření učitelek. Odborná literatura je doplňována zejména tituly z nakladatelství Portál a RAABE. Vedení pedagogické pracovnice spočívá v motivaci k dalšímu vzdělávání, v diskusích o nových trendech v předškolní výchově a ve výměně zkušeností.

Vedoucí učitelka má vytvořen kontrolní systém, který postihuje oblast výchovně-vzdělávací činnosti i provoz mateřské školy a je zcela v její pravomoci. Pedagogickou práci sleduje jednak průběžně, ale také formou plánovaných hospitací. Podle předložených zápisů se cíle hospitací opakují. Nejsou stanoveny tak, aby hospitační činnost komplexně sledovala kvalitu výchovně-vzdělávací práce v návaznosti na dlouhodobé záměry školy. Při pohospitačním rozhovoru v průběhu inspekce byla vedoucí učitelkou formulována převážně pozitivní zjištění. Chyběla věcná, přiměřeně kritická analýza, která by učitelce poskytovala zpětnou vazbu a vedla ji k objektivnímu sebehodnocení. Z inspekčních zjištění vyplývá, že stávající systém kontroly kvality výchovně-vzdělávací práce není zcela účinný. Práce provozní pracovnice je sledována každodenně, neformálně.

Vedoucí učitelka zpracovala hodnotící kritéria diferencovaná pro pedagogickou a provozní pracovníci. Využívá je ke zpracování podkladů, na jejichž základě určuje výši nenárokových složek platu ředitelka.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola sídlí v účelové přízemní panelové stavbě na okraji obce. Prostory pro výchovně-vzdělávací činnosti a hospodářské zázemí, kde je také jídelna pro žáky a zaměstnance základní školy, vzájemně navazují. Součástí areálu mateřské školy je zahrada se základním vybavením. Jsou zde kovové prolézačky staršího typu, skluzavka, domek k ukládání hraček a pískoviště. K osvěžení dětí v letním období je k dispozici sprcha a přenosný bazén. Za příznivého počasí je využívána terasa, která třídu a zahradu propojuje.

Prostorná třída je rozdělena na část pracovní a hernu. Probíhají zde výchovně-vzdělávací činnosti a stravování dětí. K odpolednímu odpočinku slouží stálá ložnice, do které se vchází ze sociálního zařízení. Vzájemná propojenost všech částí třídy umožňuje dětem přirozený a bezpečný pohyb bez zbytečného organizování. Pro hry a činnosti různého druhu je vytvořeno několik účelně vybavených koutků. Nábytek ve třídě je starší, velmi dobře udržovaný. Dětské stolky a židličky neodpovídají svojí velikostí různé výšce dětí ve věkově smíšené skupině.

Všechny prostory mateřské školy jsou udržovány ve vzorné čistotě a pořádku. Učitelkám se daří vytvářet barevné, příjemné a útulné prostředí. Na vkusné výzdobě se podílí i děti.

Vynikající nabídka hraček, učebních pomůcek a pracovního materiálu je průběžně obměňována a doplňována v souladu s plánovaným programem a s ohledem na potřeby dětí i učitelek.

Uložení hraček a pomůcek v dostupných skříňkách, otevřených policích a košících podněcuje aktivitu a zájem dětí. Dětská i pedagogická knihovna jsou dobře zásobeny a průběžně doplňovány

Pro tělovýchovné aktivity mohou učitelky a děti mateřské školy využívat také školní tělocvičnu.

Dobré je vybavení moderní funkční audiovizuální technikou. Mateřská škola nemá vlastní PC ani kopírku. Zaměstnanci a děti mají možnost využívat vybavení základní školy. Pro práci předškolních dětí na počítači byly pořízeny kazety s programy odpovídajícími jejich věku.

Plán zlepšování materiálně-technických podmínek je přílohou školního vzdělávacího programu. Plánováno je doplnění vybavení školní zahrady, zakoupení dalšího sportovního nářadí, dětských stolů a židliček vyhovujících antropometrickým požadavkům.

V průběhu inspekce byly materiálně-technické zdroje efektivně využívány.

Materiálně-technické vybavení mateřské školy není využíváno širší veřejností.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako vynikající.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro školní rok 2003/2004 nazvaný Můj rok v mateřské škole od podzimu do jara zpracovaly společně obě pedagogické pracovnice. Podkladovým materiálem pro jeho tvorbu byl Rámcový program pro předškolní vzdělávání a částečně i Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole. Program stanovuje základní orientaci činnosti předškolního zařízení, která navazuje na dřívější koncepci rozvoje. Dlouhodobým cílem je nenásilná výchova a socializace dětí, podněcování jejich zájmu o okolní svět a jeho poznávání.

Dokument je zpracován do osmi hlavních témat dále členěných do chronologicky seřazených podtémat s návrhem obsahu v obecné rovině. Další pomůckou pro plánování je materiál, který obsahuje konkrétní specifické cíle, činnosti a příležitosti k jejich plnění uspořádané do pěti oblastí stanovených Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání. Učitelky tento manuál ověřují, průběžně jej upřesňují a doplňují.

Vzdělávací program je doplňován návštěvami divadelních představení různými akcemi souvisejícími s lidovými tradicemi, besedami, podzimním, jarním a „velkým“ výletem, předplaveckým výcvikem, návštěvou výrobního provozu v obci, pošty a obecního úřadu.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace vymezená v platných právních předpisech pro předškolní zařízení i dokumentace prokazující naplňování výchovně-vzdělávacího programu jsou řádně a průkazným způsobem vedeny.

Vedená dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Součástí kontrolního systému je hospitační činnost, analýza práce mateřské školy za určité období, vedení podrobné pedagogické diagnostiky a sledování naplňování pedagogických cílů školního vzdělávacího programu podle písemně stanovených pravidel evaluace.

Učitelky vyhodnocují výchovně-vzdělávací práci po ukončení tematického celku a závěry vzájemně porovnávají a konzultují. Hodnotí průběh činností, plnění stanovených cílů, výsledky

děti a dostatečnost materiálního zabezpečení. V evaluačním systému ale chybí hodnocení vlastní práce učitelek z hlediska použitých metod a forem práce. V současné době má toto hodnocení spíše charakter popisu realizovaných činností než jejich analýzy.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu dosud není dostatečně účinný.

Časové rozvržení činností v režimu dne je pružné a variabilní, odpovídá psychohygienickým zásadám stanoveným pro činnost předškolních zařízení. Jsou dodržovány požadované časové intervaly mezi jídly a pravidelně zařazován pobyt venku. Spontánní a řízené činnosti jsou zastoupeny vyváženě. V průběhu dne mají děti dostatek příležitostí pro pohybové vyžití. Odpolední odpočinek je zkracován, dětem s menší potřebou spánku učitelky nabízejí aktivity doplňující dopolední program nebo klidné hry. Zavedený pitný režim děti samostatně a často využívají. Kultura stolování je na dobré úrovni.

S pravidly provozu mateřské školy byli rodiče seznámeni prostřednictvím vnitřního řádu, který obsahuje jejich povinnosti i práva. Je výstižný, konkrétní a specifikovaný na reálné podmínky školy. Další informace získávají od učitelek při předávání dětí, v šatně na nástěnce, prostřednictvím třídních akcí a schůzek. Oblíbenou formou spolupráce jsou pravidelné společné aktivity, zejména tzv. „dílny“, při kterých se na tvorbě výrobků podílí společně s dětmi rodiče. S výsledky a pracemi dětí se seznamují formou výstavek v šatně, při individuálních konzultacích a besídkách. Prostřednictvím dotazníkové ankety měli možnost vyjádřit své názory a podněty k pro další činnost školy. Je jim umožněna účast při adaptačním procesu jejich dětí. V rámci poradenské služby si mohou zapůjčit odborné knihy a časopisy. Podrobně jsou seznamováni s výsledky testů, zaměřených na posuzování školní zralosti a diagnostiku případných poruch učení, které jsou připravovány ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou. Stávající informační systém směřující k rodičům je funkční a promyšlený.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

OPZ pedagogických pracovníků

Odpovídající odborná a pedagogická způsobilost učitelek, jejich dlouholeté zkušenosti a snaha inovovat výchovně-vzdělávací proces v souladu s moderním pojetím předškolního vzdělávání pozitivně ovlivňovaly celkovou úroveň výchovně-vzdělávací práce mateřské školy.

Spontánní činnosti

Na spontánní činnosti se učitelky připravují v návaznosti na aktivity řízené. Motivace byla postavena především na plánovaném a dětmi prožívaném námětu. Dalším motivačním činitelem byla nabídka rozličných pomůcek a doplňků umožňujících dané téma dále rozvíjet. Učitelky pomáhaly dětem při výběru aktivit a často se stávaly jejich partnery ve hře. Svými vstupy ji obohacovaly, neomezovaly dětskou spontaneitu ani ve hře ani v pohybových aktivitách. Připravená nabídka umožňovala dětem uplatnit své zkušenosti a prožitky, rozvíjela jejich fantazii, tvořivost a pohybovou obratnost. Učitelky využívaly vhodné příležitosti k nenásilnému procvičování a obohacování jejich znalostí a dovedností. Snažily se vytvářet co nejvíce

příležitostí k verbálnímu projevu dětí, ale kladené otázky je vždy neprovokovaly k větší aktivitě. Vstřícnou komunikací a pohotovou reakcí na jejich individuální potřeby vytvářely atmosféru klidu a pohody. Velmi často děti chválily, povzbuzovaly a oceňovaly jejich konkrétní úspěchy. Dbaly na dodržování domluvených pravidel chování a jednání. Upevňovaly společenské návyky a pěkné kamarádské vztahy. Děti se v mateřské škole evidentně cítily dobře, v jejich projevech převládala otevřenost a přirozenost.

Spontánní činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré.

Řízené činnosti

Všechny sledované činnosti vycházely z naplánovaného tematického celku a navazovaly na znalosti, dovednosti a prožitky dětí. Aktivita realizované v průběhu dopoledne byly logicky, tematicky a motivačně propojené. Chyběla však větší promyšlenost z hlediska individuálních potřeb, možností a schopností dětí.

Obsah a sled jednotlivých zařazených aktivit svědčil o schopnosti učitelek je vhodně a nenásilně propojovat. Výtvarné a pracovní aktivity rozvíjely tvořivost a fantazii dětí, práce s obrazovým materiálem podporovala rozvoj logického myšlení a využívání dosavadních znalostí k řešení problémových situací. Byly zařazeny aktivity rozvíjející smysly, ekologické citění a pohybové dovednosti i grafomotorická cvičení.

Učitelky v průběhu dne využívaly pro řízené činnosti různé organizační formy. V době her to byly především individuální a skupinové práce. Děti se samostatně rozhodovaly, zda se jich zúčastní, nebyl kladen důraz na jejich výkon, byly respektovány jejich možnosti a individuální pracovní tempo. Větší část řízených činností byla situována do doby po dopolední svačině. Učitelky měly snahu do nich zapojit celou skupinu dětí, ale pokud některé neměly chuť se zúčastnit, nebyly nuceny. Používaly nápaditou motivaci, která vycházela z námětu stanoveného pro dané období a byla podpořena vzorně připravenými pomůckami. Snažily se děti stále aktivizovat, ale frontální práce neumožňovala jejich plné zapojení. Prostor pro aktivní prožitkové učení, rozvoj fantazie a tvořivosti dětí byl omezený. Byly více vedeny k plnění pokynů než k samostatným aktivitám zaměřeným na rozvoj myšlenkových operací. Vzhledem ke zvolené organizaci měly rovněž méně příležitostí k vyjadřování, převládal řečový projev učitelek. Největší možnost aktivního uplatnění měly děti v jednom případě, kdy po úvodní motivaci pracovaly v menších skupinách na plnění odlišných úkolů.

Řízené činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybové schopnosti a hrubá motorika dětí byly velmi dobré. Úroveň jemné motoriky byla ovlivněna jejich věkem a délkou docházky do mateřské školy. Vcelku ale dosahovaly dobrých výsledků.

V sociálních vztazích převládala ohleduplnost, vzájemná pomoc a spolupráce. Děti se bez problémů zapojovaly do kolektivních činností a většina z nich velmi dobře spolupracovala.

Zdvořilostní a hygienické návyky zvládaly na úrovni věku.

Komunikační schopnosti dětí byly, i přes nedostatky ve výslovnosti, na dobré úrovni.

Děti byly aktivní, nabízených činností se zúčastňovaly spontánně. Projevovaly velkou míru samostatnosti ve volbě činností a při jejich průběhu. Byly vytrvalé, většina z nich přecházela k dalším činnostem až po dokončení předcházejících. Především starší děti dokázaly na základě promyšlených instrukcí ze strany učitelek úspěšně plnit zadané úkoly.

Úroveň poznatků a schopnost řešit úkoly, které souvisely s rozvojem myšlení, byla stejně jako úroveň představivosti a fantazie odpovídající. Poznatky o přírodě měly děti velmi dobré.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti je velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení základní školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení nejsou v souladu se zřizovací listinou mateřské školy. Název základní školy je ve výše zmíněných dokumentech odlišný.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Trnava, okres Třebíč vydaná obcí na základě usnesení zastupitelstva č. 49 ze dne 27. 10. 2002 s účinností od 1. 1. 2003,
2. Rozhodnutí o zařazení Základní školy Trnava do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 13. února 2003 pod čj. 12837/03-21 s účinností od 1. 1. 2003,
3. Rozhodnutí o vyřazení Mateřské škola Trnava 74 ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. KUJI 3593/2002 OŠMS ze dne 11. 12. 2002 s účinností od 1. 1. 2003,
4. výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. září 2003 ze dne 1. října 2003,
5. školní vzdělávací program Můj rok v mateřské škole od podzimu do jara,
6. týdenní plány výchovně-vzdělávací práce,
7. povinná dokumentace předškolního zařízení vedená ve školním roce 2003/2004,
8. uspořádání dne v mateřské škole – školní rok 2003/2004,
9. Organizační řád základní školy ze dne 1. ledna. 2003,
10. Školní a Vnitřní řád mateřské školy ze dne 1. září 2003
11. Provozní řád mateřské školy ze dne 2. července 2001,
12. pracovní doba a pracovní náplně zaměstnanců,
13. kritéria hodnocení pedagogických a provozních pracovníků,
14. přehled výchovné práce, přehled docházky dětí - školní rok 2003/2004,
15. zápisy z pedagogických rad a provozních porad,
16. plán kontrolní činnosti a zápisy z hospitací.

ZÁVĚR

- **Hodnocení personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce**

Obě pedagogické pracovnice jsou plně kvalifikované, průběžně se vzdělávají a snaží se využívat nové poznatky při práci s dětmi. Stávající organizace (s výjimkou pracovní doby školnice) umožňuje bezproblémový chod školy. Přenos informací mezi pracovníci

mateřské školy a ředitelkou základní školy je funkční. Dílčí nedostatky byly zjištěny v kontrolní činnosti, jejím využití pro plánování a metodické vedení učitelky a v systému evaluace a hodnocení práce školy.

- **Hodnocení materiálně.-technických podmínek**

Pro plnění zpracovaného školního vzdělávacího programu má mateřská škola vynikající materiální podmínky. Vhodné uspořádání třídy a pestrost jejího vybavení přirozeně motivují děti k činnostem. Nabídka hraček, učebních pomůcek a pracovního materiálu je průběžně doplňována a modernizována v souladu se současnými trendy předškolního vzdělávání. Veškeré materiální zdroje učitelky při práci s dětmi efektivně a účelně využívaly.

- **Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce dle předmětu inspekce**

Při výchovně-vzdělávací práci se učitelkám dařilo naplňovat záměry školy. Přistupovaly ke své práci tvořivě, snažily se do ní zavádět moderní metody a formy i když se jim to vždy nedařilo. Výchovně-vzdělávací práci pozitivně ovlivňovala nápaditá motivace a pečlivá příprava pomůcek. V menší míře byly v průběhu některých řízených činností využity metody aktivního prožitkového učení. Velmi pěkným přístupem k dětem učitelky vytvářely klidné a radostné prostředí.

- **Vývoj mateřské školy od poslední inspekce**

Od minulé inspekce, která proběhla v roce 1999, došlo k integraci základní a mateřské školy a změně v personálním obsazení mateřské školy. Výměna pedagogických pracovníků se pozitivně odrazila v kvalitě výchovně-vzdělávací práce, zlepšení estetické úrovně prostředí a vybavenosti mateřské školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Eva Cepková

.....

V Třebíči dne 27. dubna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. 4. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Vlasta Vlčanová

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Otmarova 3, 674 01 Třebíč. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad kraje Vysočina– odbor školství, mládeže a sportu	2004-05-18	123/2004
Obecní úřad Trnava	2004-05-18	124/2004

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.